

meget tilgive, at han ikke kan klare denne Sag saa let, som han søgte at gøre det her.

Christen Ernst Christensen: Det lader jo til, at man nu vil holde inde med Skydningen. Man sidder og faar Mindelser fra gamle Dage fra Fronten i Vest; naar man derude havde faaet Aftensmaden og af den Grund havde faaet lidt Kræfter — og det lader jo til, at den Wienerschnitzel, man har faaet her i Dag, har været særlig kraftig —, saa begyndte der en Artilleriild mellem de to Fronter fra det svære Skyts og Skyttegravsmørserne, men den ebbede dog efterhaanden ud, thi Naturen kræver sin Ret, og man holder inde med Skydningen. Jeg skal ikke røre Vandene yderligere, end det er gjort; men kun fremsætte nogle korte Bemærkninger og fortsætte den gode Tradition, der har hersket ved denne Finanslovbehandling — man skal maaske banke under Bordet.

Jeg vil først rette en Tak til den højtærede Undervisningsminister for den paa Finansloven opførte Bevilling til det midlertidige Arkivdepot i Aabenraa; det har vist sig, at Beløbet maatte forhøjes, fordi der strømmede saa mange Arkivsager ind, og dette vil sikkert vedvare; der findes endnu mange Dokumenter i Stads- og Byarkiverne, i Godsarkiver i Kiel og i Slesvig og her i det gamle Land. Intet Sted er som Sønderjylland de gamle Sæder og Skikkelser, det hævdundnes, Overleveringens Land, intet Sted ligger den graa Middelalder saa nær op ad Samtiden som dér, hvor endnu Dele af Valdemar Sejrs jydsk Lov er gældende Ret. Det var en god, solid og velskaaren Vadmelsklædning, der den Gang blev syet til det danske Folk, der var Slid i den, og den holdt gennem Tiderne. Nu til Dags er mange flinke Tilskærere og dygtige Skrædermestre i Færd med at sy Klæder til Vor Frue af Danmark, men der er ikke rigtig Hold i dem, de maa lappes og syes om, og stadig maa der nye Toiletter til; det var sikkert godt, om der kunde blive lidt mere Hold i Garderoben.

Ja, hernede lever endnu Folk, der har betalt Skat efter den første danske Matrikul, Erik Ploppennings Plovskat fra 1249; medens man herhjemme har revideret Matrikullen to Gange i det 17de Aarhundrede og en Gang i det 19de, saa dannede denne gamle Plovskat dernede Grundlaget for Opkrævningen af alle ordinære og ekstraordinære Skatter i over 600 Aar lige til 1864.

Her laa hertugeligt Gods og kongeligt og Bøndergods strøet imellem hinanden, her hørte en Bonde i Landsbyen under Kongen,

en anden under Slesvig, en tredje under Ribe Bispestol, her kunde man blive hængt efter Riber Ret, efter Romerretten, paa Steder endog efter Kejser Karl den Femtes hochnotpeinliche Halsgerichtsordnung, — det opnaar man saamænd aldrig ved den Ret, som det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt gør sig til Talsmand for; — her stod den kirkelige Kamp fra Adalbert over Reformationen over Johan Vandal og Struensee til Kaftan og Pastor Jakobsen, her stod den statsretlige Kamp fra Erik af Pommerns Kamp for Sønderjylland til Indlemmelsen i 1721 over Novemberforfatningen og § 5 til Afstemningen i 1920, her lød Sværdenes Gny fra Lyrskov Hede over Dannevirke og Dybbøl, her talte P. Hiort-Lorenzen Dansk i Stændersalen i Slesvig, her led Mathias von Koller sit afgjorte Nederlag i Kampen mod den sønderjydske Bonde, her proklamerede H. P. Hanssen Friheden for en tusindtallig Folkemængde hin uforglemmelige Novemberdag i 1918, her klinger af Guld det sorte Muld, her klinger det af Historie for hvert Skridt, man gør paa denne minderige Jord, her, her mine Herrer er Stedet til at oprette ikke et midlertidigt Arkivdepot, men et Landsarkiv, der skal rumme vort Lands rige historiske Minder.

Jeg skal rette en Henvendelse til den højtærede Minister for offentlige Arbejder. Det er nu to og et halvt Aar siden, den sønderjydske Jernbanekommission var paa sin store Rundtur og saa paa Forholdene, den har siden arbejdet her inde og afgivet sin Betænkning, og saa vidt jeg ved, har denne Betænkning været forelagt en Melleminstans, det saakaldte Jernbaneraad. Jeg ved ikke, hvilken Betydning dette har, men hvis det har Betydning, haaber jeg, at Betænkningen har passeret Jernbaneraadet, uden at der er kommet alt for alvorlige Jernbaneulykker ud deraf. Det er jo ganske givet, at den store Buket af Jernbaner, vi havde ventet til at begynde med, vil vi ikke faa, Buketten bliver ikke slet saa righoldig, men vi haaber dog, at det System af Slyngrøser, som den tyske Jernbanepolitik havde lagt over Sønderjylland, maa blive bundet op og faa Linie og Form under den Jernanelovgivning, som vi nu venter forelagt. Vi ved, det er en Brydningstid for Jernbanerne, at Spørgsmaalet nu staar paa, om det skal være Skinnevej og Jernbanetog, eller om det skal være Landevej og Automobiler, men saa meget er vel sikkert, at den svære Godstransport, Godstransporten paa lange Afstande, altid vil være knyttet til Skinnevejen, og intet har saa stor Betyd-